

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K

Megjelen minden
vasárnap

Kilátások.

Az ország pénzügyminisztere nyilatkozott az év elején egyik pénzügyi lapban az ország pénzügyi helyzetéről.

Nyilatkozatai általában megnyugtatók.

A helyzet folytonos javulását véli elkövetkezni az új esztendőben, jóllehet a hitelviszonyok még mindig szigorúak lesznek, aminek oka az, hogy Európaszerte óriási hitelek vesznek igénybe az államok.

A szuronyerdő mindenütt hiteltre ment és ezt állami kölcsönökkel kell valahogy rendezni. Arról nem is beszélve, hogy a most átalakult balkáni új országokban valóban frázis nélkül, századok mulasztását kell pótolni és ez is nyeli a pénzt. Mivel pedig a Balkán mindig drága kölcsönt tudott csak szerezni, még pénzhiány idején is lehet gondolni, hogy milyen árfolyamok mellett fog most pénzt felvenni.

Ez a helyzet a magánkamatláb leszállítására nem vezet. Dehát ezeket az ország pénzügyminisztere jobban tudja, — mint mi — és ha mégis mindezeknek mérlegelése mellett a helyzetet optimistikusan itéli meg, akkor mindenesetre erre mélyreható okai vannak az ország teherbíró képességében, melyet a múlt esztendő folyamán fényesen igazolt.

Azt mondja a pénzügyminiszter, hogy hatalmasan folytak be az adók s különösen az egyenes adóknál van nagy emelkedés, pedig tizenhárom vármegyében szörnyű katasztrófa volt és itt az adóbehajtás terén a legmesszebbmenő kíméletre van szükség, az adóalanyok érdekében.

Ha pedig az ország pénzügyminisztere ekkora optimizmussal nyilatkozik, mi sem láthatjuk fekete szemüvegen Magyarország közgazdasági helyzetét.

Az ország finanszminisztere leghivatottabb ebben a részben véleményt mondani, s valóban hálásak lehetünk neki, hogy a bizalom erősítő érzelmeivel — kezdhették meg az új évet taposni.

Más a mi gazdasági helyzetünknek aggodalmasabb része. Azt tudjuk, hogy kerekszám-

ban negyvenegy millió métermázsza buza termett hazánkban, holott a jó termő esztendő ötven milliót szokott mutatni. Ez a kilenc millió métermázsza fölötté hiányzik, főleg ha arra gondolunk, hogy általános meglepetésre nagy áresés következett be a termelésben minden téren. A mai munkásviszonyok mellett kifogja-e birni a gazda? az erősen kérdéses.

Nincs más megoldás ellene, mint a földet termőbbé tenni. A múlt év termelési statisztikájában ami örömkeltő, az, hogy kataszteri holdankint az országos termésátlag hét és fél mázsa. Ez pedig nagy sor, mert eddig a hat mázsa termésátlagok jegyződtek a termésstatisztikába. És mégis semmi, ha arra gondolunk, hogy pl. Mezőhegyesen, a debreceni gazdasági akadémia gazdaságában ebben az évben 18 mázsa termésátlagokat értek el és Németországban ez a normális termés.

Az bizonyos, hogy csodák nem történnek. Kedvező időjárás mindenesetre szükséges a nagy terméshez, de ép anyyira szükséges az emberi értelem és szorgalom is.

Csak ott, ahol a földet jól előkészítik, termőerejét okszerű trágyázással emelik, a műtrágya vételétől sem fáznak, — csak ott lehet ezeket a nagy terméseket várni.

A számítás pedig fényes, mert a hét és félmázsás termésátlagot adó föld vetőmagja, munkáltatási költsége ugyanannyi, mint a 18 mázsa termést adó földé; a jövedelem pedig a kétszeresnél is nagyobb.

Vajha gazdálkodással foglalkozó olvasóink ezeket a megjegyzéseket érdem szerint megszívlelnék és követnék. Akkor virradna hazánkra áldás.

Engedje a magyarok Istene, hogy az imént beköszöntött 1914 esztendőt, mint jó évet könyvelhessük el nemzetünk történetébe!

— **A fiatalok bíróságáról szóló törvény életbe lépése.** A fiatalok bíróságáról szóló 1913. évi VII. t.c. 1914. évi január hó 1. napján lépett életbe. Ez a törvény a gyermekek és fiatalok ügyeire nézve a büntető törvénykönyv s

a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908. évi XXXVI. t.-cikknek a fiatalokra vonatkozó rendelkezéseitől s az azok alapján kiadott rendeletek intézkedéseitől sok tekintetben eltérő szabályokat állapít meg. Erre való tekintettel a belügyminiszter a 160.000—1909. számú rendelet, mely ezekben a kérdésekben a közigazgatási hatóságot teendőt előírta, hatályon kívül helyezte s a fiatalok bíróságáról szóló VII. törvénycikk végrehajtása tárgyában a rendőri büntető bíróságok, a kihágási ügyekben eljáró bíróságok, az árszék, a közigazgatási és rendőri hatóságok, ugy az állami gyermekmenhelyek igazgatói főorvosai részére 212.000—1913. szám alatt körrendeletet adott ki. A körrendelet az említetteknek a fiatalok bíróságáról szóló törvény végrehajtása körül felmerülő teendőit 89 szakaszban részletesen körülírja. Környezetanulmányi minták s a pártfogó és a próbára bocsátott részére adandó utasításokhoz való minták vannak még csatolva a rendelethez.

A községek szociális feladatai

Amaz igények nagy tömegében, amelyet a köz a községi vezetéssel szemben forál, hovatovább mind több a szociális vonatkozása.

Maga az örök fejlődés folytonossága is gördit ujszerű megoldandókat a községi vezetés elé, de sok-sok már meglevő igényt is, amelyet a régebbi világfelfogás korántsem tekintett közhatósági beavatkozást tűrő, vagy éppen megkívánó közügynek, kerül olyan világítás alá, hogy hatósági kézbe vételük nemcsak ajánlatos, de egyenesen szükséges közérdeknek tűnik fel.

Sőt többet mondunk! A helyes, szakszerű községi irányítás nemcsak hogy egész seregét hordja magában a szociális jellegű teendőknek, de a maga egészében sem egyéb szociális érdeknél, amelynek rendkívül nagy gazdasági, finansiális és népjóléti befolyása van a községi fejlődésre.

Alig ismerünk ma fontosabb kérdést a községi igazgatás olyszzerű rendezésénél, amely alkalmassá tegye arra, hogy a község összes szociális és gazdasági erőit produktív munkába szólíthassa és ezzel valahára megvesse biztos alapját a községek modern haladásának.

Ezek a mindinkább szaporodó és a köz beavatkozását kívánó igények fokról-fokra súlyosabbá teszik

a községvezetés kifogástalan funkcióját, éppen ezért módot kel keresnünk arra, hogy olyszzerű munkafelosztás alapján szaporodó tennivalók mérve szerint szélesítsük azt a területet is, amelyre a községet vezetőik támaszkodhatnak.

A fontosabb tevékenységi körökben találunk is már segítő szerveket rendszerezítve, amelyek a községi vezetők munkáját megkönnyíteni vannak hivatva. Így régen delegálnak már a nagyobb községek képviselőtestületei bizottságokat, hogy azok mintegy előkészítő, véleményező szervek működjenek az előljárással mellett.

Igy teljesítenek tevékenységet a községi képviselőtestületek pénzügyi, építési, szépészeti, közegészségügyi és kulturbizottságai, éppen így kellene a szorosán vett szociális természetű tennivalók kezdeményezésére és előkészítésére a községi vezetők mellé szociális bizottságokat is szervezni.

A német városi és községi testületeknek már évek óta vannak szociális bizottságaik. Egy-egy ilyen szociális bizottság szervezete és működési köre a következő:

A szociális bizottság áll 1) a polgármesterből vagy helyetteséből, 2) kilenc, a községi képviselőtestület által hat évre választott tagból.

A tagok közül legalább három-három mindig munkaadó és illetőleg munkás. A munkaadó és munkások helyett a szociális tevékenység terén kiváló más egyének is beválaszthatók.

Fel van hatalmazva azonban a bizottság arra is, hogy egyes kérdések kidolgozására, erre alkalmas kellő szakismerettel bíró egyének bevonásával belátása szerint kiegészítse magát.

Az ilyképp egybeállított német szociális bizottságok feladata általában fontos szociális ügyekben, a melyeket a képviselőtestület, vagy előljárással hozzá utal, javaslatokat tenni és a szociális igazgatás terén önállóan kezdeményezni.

A szociális bizottságok különös feladata közreműködni a munkaadók és munkások között létesítendő munkaegyezmények megkötésénél, azok megváltoztatásánál és olyan esetekben, amelyekben a munkaegyezmények a bizottság illetékességét állapítják meg — dönteni.

Közreműködik ez a bizottság az ipari, kereskedelmi igazgatásra vonatkozó fontosabb ügyek elintézésénél, a munkanélküliség leküzdé-

sére irányuló minden községi teendőnél, a képviselőtestület véleményező szerve jogi felvilágosító és lakásközvetítő irodákra vonatkozólag munkáslakáskérdésekben, azonkívül jóformán az összes napszám és bérügyekben.

Egyszóval a községi igazgatás ama ágazataiba befolyás van biztosítva a bizottságnak, amelyek szociális jellegű ügyeket, vagy ilyen ügyekkel összefüggő egyéb ügyeket intéznek el.

Hát bizony el kell ismernünk, hogy addig, amíg a községi igazgatás modern reformja új vért nem önt az egész községi hivatalos világba, vajmi kevés eredményt várhatnánk a magyar községek szociális bizottságainak működésétől.

Egyebet ne is mondjunk, vajjon hány oly községe lehet hazánknak, amelynek képviselőtestületében nem-hogy három, de egy munkásképviselőt sem találnak a bizottságba.

Ámde az is igaz, hogy azoknak a községek életében most még kevésbé intenzíven jelentkező szociális igényeknek, amelyeket egy-egy község lakossága vezetőségével szemben támaszt, úgy-ahogy megfelelnének a mai községi képviselőtestületi is, mindenesetre legalább megtennék a kezdeményező lépéseket addig, amíg a községi adminisztráció és vele a községi képviselőtestület reformja a községi lakosság szellemi színvonalának emelkedésével karöltve lehetővé teszi azt, hogy olyan szociális bizottságok legyenek a községi vezetők segítségére, amelyek a községi társadalom minden osztályát képviselve, hivatásuk magaslatán állanak...

— Állatárak és húсарak. Bár mindeddig nem sikerült hatóságilag mérsékelni a húсарakat s bár nem hiszünk most már még a régi csodákban sem, mégis néhány újabb adatot találunk fel a közéleti vágó-tőkére. A bécsi központi marhavásár adatai szerint az utolsó évben 100 kgr. élősulynál 16 koronás olcsóbbodás mutatkozik, ami egy ökör 650 kgr.-ból 330 esik a husra, 320 kgr. fagyura, bőre stbre. Ezen számítás szerint nyilvánvaló, hogy a mészárosok minden kilogramm husnál 30 fillért takarítanak meg, szemben a tavalyi húсарakkal, holott az állatbőröknél az árak emelkedése folytán még nagyobb nyereséget érnek el. Dacára ennek, a fogyasztóközönségnek ma is alapos oka van a hústrágásámiatti panaszra, mert állatárak súlyedéséből csak azoknak van haszna, akik a húst nagyban vásárolják. Nagyon érdekes hogy a mészárosok a fogyasztóval szemben azzal indokolják meg a hústrágáságot, hogy az árakat fenn kell tartaniok, mert a múlt évben veszteségre dolgoztak. Higyje, aki hiszi!

HIREK

— A községi javadalmi bizottság szorgalmasan tart mostanában üléseket, hogy a magánosok ajánlatait kellő időre elbírálhassa. Tudni kell, hogy még csak a jövő hó végéig tehető ajánlat és ezentul már az ajánlatot nem tevők tételesenki adózás alá esnek. Ajánlatok az említett időig Soós Ádám javadalmi ügyvezetőnél tehető. Ugyanott kaphatók az italmérők részére készítettett bornyilvántartási nyomtatványok is, melyeket e hó 20-ától minden italmérőnek pontosan vezetnie kell, különben súlyos bírság alá esnek.

— Kisteleket nem csatolják Csongrádhoz. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága az 1912-ik évben olyan értelmű határozatot hozott, hogy a kormánytól kérelmezni fogja azt, miszerint Kisteleket a dorozsmai járásból a csongrádi járáshoz csatolja. Egy szegedi lap most arról ad hírt, hogy ebből nem lesz semmi, miután a kormány úgy látja, hogy ezen kívánság teljesítése Kisteleknek sérelmes volna.

— A pénzügyi munkája. Erős és hatalmas munkát fejtettek ki pénzügyi tisztségviselői a múlt év utolsó napjaiban, hogy az év január elsejére üzleti éveiket lezárhassák. E lezárás alapján készítik most a mérlegeket, hogy az üzleti év eredményeit a részvényesek elé terjeszthessék.

— Építőmesteri ipar csak személyesen üzhető. A kereskedelmi miniszternek határozata szerint az építőmesteri ipar üzletvezető alkalmazása mellett nem gyakorolható.

— A többtermelésért. Az Országos Központi Hitelszövetkezet ez év őszén 400 községben végeztet kisgazdákkal műtrágyázási kísérletet olyan módon, hogy a kisgazdák teljesen ingyen kapják a kísérletezéshez szükséges szuperfoszfátot. Miután ez az altruista intézet által folyamatba tendő kísérletek tisztán a nép érdekében, abból a célból hajtattak végre, hogy a kisgazdák is megismerjék a szuperfoszfát termésközpontú hatását, melegen üdvözljük az országos hitelszövetkezet szép elhatározását. Ohajtandó csak az, hogy a mi kisgazdáinkat is vonják bele ebbe a szép akcióba.

— A farsang slágerje. Bár ennek lehet nevezni azt a nagy szabású szórakoztató-estélyt, melynek rendezésére a Mindszenti ipartestület műkedvelő csoportja most erősen készülődik. Értesülésünk szerint a csupa újdonságokból álló műsor a nemrégiben rendezett előadásnál is sokkal gazdagabb és érdekesebb lesz, s annak ismertetését lapunk jövő számában már módunkban lesz közölni.

— Dinamitlopás a szegedi pályaudvaron. A szegedi rendőrség az utóbbi napokban egy betörőbanda után nyomozott, amely a rendező-pályaudvaron veszteglő teherkocsikat fosztogatta. Többek között elloptak egy láda dinamitot robbantó felszereléssel együtt. A

tolvajokat akkor csípték el, amikor a dinamitot értékesíteni akarták. Kitűnt, hogy mindannyian fiatal suhancok, akik a dinamitot csak azért lopták el, mert éppen a kezük ügyébe akadt. A kis tolvajok ellen megindították az eljárást és a gyermekbíróóság fog itélkezni felettük.

— A fizetésrendezésről szóló törvény szentesítése. A jegyzők és segédjegyzők fizetésrendezéséről szóló 1913. évi 60. törvénycikkét Ófelsége szentesítette s így annak végrehajtása most a legrövidebb idő alatt megtörténik.

— Jáger Mari ismét szerepel. Hódmezővásárhelyről jelentik: Alig szabadult ki a híres méregkeverő a fegyházból, máris dolgot ad a rendőrségnek. Jáger Mari kuruzslással foglalkozik és naiv parasztlányok tömegesen keresik fel, hogy csodaszereivel meggyógyítsa őket. A városi tisztviselő orvos feljelentésére a rendőrség megindította Jáger Mari ellen kuruzslás miatt az eljárást.

Közgyűlés. A Mindszenti 48-as kör ma délelőtt 11 órakor a kör (Gyovai István) helyiségében rendezte évi közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés az 1913. évről. 2. Az évi zárszámadások előterjesztése, megvizsgálása és a felmentvény iránti intézkedés. 3. Tiszti- és választmány újra megválasztása. 4. A választmány által netán előterjesztendő indítványok.

— Nincsen, aki a földet művelje. Amíg a fővárosban és az ország nagyobb városaiban a munkások tizezrei nyomorognak a munkahiány miatt, addig a falvakban nagy hiány van a földmivelő munkásokban. Különösen az Alföldön kevés a gazdasági cseléd. A munkabíró emberek nagyrésze Amerikában dolgozik a bányákban, a magyar föld pedig miveletlenül, parlagon hever. A nagy munkahiányra vall, hogy Szentes vidékéről már küldöttségileg járnak az emberek a szomszédos megyékbe munkások után. A napokban szentesi gazdák voltak Szegeden és panaszkodtak, hogy nincs ember, aki a földet művelje. Kijelentették, hogy ha nem lesz más mód a cselédhiány megszüntetésére akkor kérni fogják a kormánytól, hogy telepítsen a földjeikre — kínai kulikat.

— Szintársulat Szegváron. Kárpáti színigazgató jónévű vidéki kis szintársulata két hétig a szomszéd Szegvár községben tart előadásokat.

— Panasz a toronyórára. Ahogy Széles István műóráunk ezeltől két évvel a toronyórát rendbe hozta, semmi panasz sem merült fel ellene ezideig és mindnyájan azt hittük, hogy kronométerünk jóságához többé kétség sem férhet. Most azonban rakoncátlanodni kezd az óramű ismét, a csúcsiak nem kis bosszúságára. Arról van szó ugyanis, hogy a csúcsi irányba néző mutató mindig egyet mutat, míg a többi három pontosan működik. Miután hetek óta tart már ez az állapot, jónak lát-

juk a toronyóra kezelőjét a hiba rendbehozására figyelmeztetni, mert hát a csúcsiak is szeretnék néha tudni mennyi a pontos idő.

— Az idegrendszer és az emésztés. Az emésztés folyamatában fontos szerepe az idegrendszernek, a miről pedig a legtöbb ember meg szokott feledkezni. Hogyha a gyomrot az emésztés folyamata alatt Röntgen-sugarakkal átvilágítjuk, akkor azt ritmikus, hullámszerű mozgásban levő tömegnek látjuk. Ezek a ritmikus mozgások arra valók, hogy a gyomorban levő étel a gyomornedvvel átitatott ételt a duodenumba átnyomkodják. A pepsinmirigyek váladékai megglazitják és föloldják a fehérnyé-anyagokat, míg a ptialinnal átitatott keményítőfélék cukorrá alakulnak át. Hogyha most azonban a megfigyelt egyénnel valami kedvezőtlen hirt közölnék, itt leirt emésztési folyamat legott megakad: az idegrendszer megakasztotta az emésztést! Érdekes kísérletet végzett erre vonatkozóan Paulow professzor, aki megnyitotta a kísérleti kutya gyomrát s a nyíláson át canult vezetett a gyomorba. Ezután friss húst tartott a kutya orra elé, amely azt mohón szaglászta körül; nyomban utána szívárgott a canulon át az alája tartott edénybe. A mikor azonban romlott, büzös ételt tett a kutya elé, vagy ingerelte az állatot, a gyomornedv szívárgása nyomban megszűnt. Ime, a tudomány így adja okát a gyomor szeszélyeinek.

— A jó doktor. Kiss Lőrinc uram csordásviselt ember és ezért az a híre, hogy nagy tudós az állati betegségek tudományában. Ezért hát amikor a Nagy János uram tehene felfuvódott, Kiss Lőrincért küldött, hogy gyógyítsa meg. A tudós nagy szakértelemmel ókumlálgatta a beteg tehenet.

— Ki tudja-e gyógyítani, szomszéd, ebből a felfuvalkodott nyavalyából a beteget? — kérdi a gazda.

— Ki én, ha mindjárt beledöglök is, — vágja ki nagy büszkén a szomszéd.

— Elsült a csósz puskája. Még a múlt héten történt, hogy Terbán Lajos Mindszenti lakos néhány társával kiballagott a tiszaháti erdőbe, hogy ott egv kis tüzelőanyagot gyűjtsön. Szorgalmasan összeszedegették a száraz galyakat, meg amit értek, mert hát otthon a kis család hideg szobában didergett, s még annyi tüzelőanyag sem akadt a háznál, amennyi egy kis lebbenscleves megfőzéséhez elegendő lett volna. Mikor a kis rakomány már összekötözve állott s Terbánék hazafelé akartak indulni, ott termett Pálínkó Sándor uradalmi erdőőr s a fáradságosan összekapart gallyat, megymást nem engedte elvinni. Terbánék állítólag birokra keltek a szerzeményért s a tusakodásnak vége az lett, hogy Pálínkó fegyvere elsült és a sérülőség belehatolt Terbán Lajos balkezébe és hasába. Terbánt, akinek sérülése igen veszélyes, most a vármegyei kórházban ápolják.

— Védekezés a szőlőmoly ellen. A múlt évi szinte megszakítás nélküli folytonos esőzések a szőlők állását annyira kedvezőtlenül befolyásolták, hogy a szüret általában igen rossz eredményt

adott. De nemcsak a kedvezőtlen idő okozott károkat, hanem a szőlőmoly elszaporodása is nagyban hozzájárult a megcsökkenő termés eredményhez. — A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által tartott szőlőmoly elleni védekezés ugyszólván egyedüli hathatós eszközeül a nikotint jelölték meg, melyet thanaton (dohánylug) elnevezés alatt a magyar királyi dohányjövődék és nikotinszulfát alakban a Magyar Mezőgazdasági Szövetkezet bocsát a szőlősgazdák rendelkezésére. A szer forgalombahozatalát a pénzügyminiszter és belügyminiszter szabályozták s mivel mindkét szerből csak korlátozott mennyiség áll rendelkezésre, felhívjuk a szőlősgazdák figyelmét, hogy idején jelentsék be szükségletüket. Thanatonért a dohányjövődékhez, nikotinszulfátért pedig a Magyar Mezőgazdák szövetkezetéhez kell fordulni.

— **Hat darab tapsifüles.** Kis Laczi Pál és társai baksi-szőlősi lakosok tarisznyájába egy vadászat után valamiképp hat darab tapsifüles belekerült. A békésen hazafelé tartó polgárok duzzadt tarisznyája feltűnt a velük szembe jövő csendőröknek, akik a tarisznya tartalma iránt érdeklődve, abban hat darab gyönyörű percsórai nyulra bukkantak. Persze hogy a tapsifülesek nem a baksi-szőlőben, hanem a tóhajlati községhez tartoztak meleg fogadtatásra.

— **Aki tiszteli a törvényt.** Rajtacsipik a korcsmárost, amint kereszteli a borát.

— Nem szégyenli kend magát. Nem tudja, hogy az új törvény szerint tilos a borba vizet önteni?

— Tudom.

— Hát akkor, hogy meri ezt csinálni?

— **Miért ne.** Én nem vizet öntöttem a borba, hanem — bort öntök a vízbe.

— **Borsos nyul hus.** A nyul husát egészen apró darabokra kell vágdosni és néhány napig ecetben pároljuk. Ezután a húst szitában megszáritjuk és három hagymával és 125 gramm füstölt szalonnával, amelyet nagyon finomra kell vágni, összekeverjük és gyenge tűzön megpirítjuk. Mialatt a hus sül, néhány kanál huskivonatot (Maggi) öntözünk hozzá. Fűszerként: sót, egész borsót és babérlevelet teszünk hozzá. Ha a hus már puha, a lébe vörös-bort töltünk.

— **Pesti Hirlap.** Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb lapja az új év küszöbén előfizetésre hívja fel a magyar olvasó közönséget. A Pesti Hirlap minden irányban független, bátor, szókimondó, szabadelvű és demokrata irányu, kérelmetlenül ellenzéki újság. A Pesti Hirlap munkatársai ezidő szerint hazánk legkedveltebb és legelső írói — kivétel nélkül. A Pesti Hirlap 1914. évi naptárát — gazdag szépirodalmi és közhasznú tartalommal — minden új előfizető is megkapja, ha egyszerre negyedévre fizet elő. A Pesti Hirlap ma kétségtelenül Magyarország legelterjedtebb lapja, mert példányszáma (hétköznapokon 120, vasárnapokon 150 ezer) a legolcsóbb boulevardlapokat is felül mulja. A Pesti Hirlap karácsonyi számát 200,000 példányban bocsátották ki. A Pesti

Hirlap előfizetői kedvezményes áron rendelhetik meg a Divat-Szalon című pompás divatlapot és Az Érdekes Újság című gazdag tartalmú képes hetilapot, mellyel ma nem vetekedhetik az ország egyetlen képes lapja sem. A Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona. Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 kor. 50 fillér. Az Érdekes Újsággal együtt negyedévre 9 kor. 50 fillér. Kiadóhivatala, hova az előfizetést legcélszerűbb postautalvánnyal küldeni: Budapest, Váci-körút 78. szám alatt van.

— **Megtakaríthatja** a postaköltséget, ha fővárosi újságját Korom Lajos kereskedőnél (Szabadság-utca 286 sz.) rendel meg. Ezen cég, mint az összes fővárosi lapok bizományosa, elfogad bármely fővárosi újságra vagy folyóiratra előfizetéseket és kívánatra a lapokat megérkezésük után azonnal — tehát jóval a postai kézbesítés előtt házhoz hordatja. A fővárosi reggeli lapok még délután 2 órakor példányonként is kaphatók Korom Lajos üzletében.

— **Akkor minek az ügyvéd?** Búsan szól a pervesztés gazda a bíróság tornácán az ügyvédjéhez:

— Jaj de nagy baj, hogy elbuktuk a pert, ügyvéd ur.

— Azért buktuk el, mert nem volt igazságunk.

— Hiszen ha igazom lett volna, nem is fogadtam volna fiskálist.

— **Savanyu borok javítása.** Az 1913 évben is igen sok savanyu bort szüreteltek a gazdák. Ezek a borok néhol olyan sava-

nyuak, hogy szinte ihatatlanok s így nem is igen keresik megvételre se a kereskedők se a korcsmárosok. Javitani az ilyen borokon leg-egyszerűbben úgy lehet, ha elkeverjük másféle lágyabb borral, vagyis hasítjuk. A hiba ott van, hogy a házasításra alkalmas ilyen lágy bor mostanában kevés pincében van. Ily körülmények között nem maradt más hátra, minthogy a borból szénsavas mésszel csapatjuk ki a felesleges savat. A krétapor és márványbor nem mindig egészen tiszta, azért ezeket az anyagokat nem is szabad használni a bor savtalanítására. A bortörvény erre a célra csakis a tiszta szénsavas mézscsapadék használatát engedélyezi meg. Ebből egy kilogramm körülbelül 60 fillérbe kerül. Egy hektoliter borra ebből az anyagból 14 dekát szoktunk venni, de ha a bor tulságosan savanyu, 20 dekát is vehetünk. A szénsavas mézscsapadékot a kereskedésben fehér por alakjában kapjuk s használat alkalmával az egy hordóra szükséges mennyiséget a hektoliterek száma szerint kimérjük s a kimért mennyiséget előbb sajtarban, majd a hordóban a borral jól elkeverjük s egy-két napon át többször is felkeverjük, majd állani hagyjuk és 5—6 hét múlva az üledékről lefejtjük. Ilyen módon a legsavanyubb borokat is meg lehet lágyítani legalább annyira, hogy iható és eladható legyen. Ha a savtalanítás után a bor zavaros maradt, akkor szűrővel vagy de-ritéssel tisztítjuk meg.

— **Mennyit küldenek haza az amerikai magyarok?** Newyork főpostamestere érdekes összeállításban számol be arról, hogy az Amerikába kivándorolt embe-

rek karácsonykor mennyi pénzt küldtek haza Európába hozzátartozóiknak. Az összeállításból kitűnik, hogy december 2—12-ike között az Európába küldött postautalványok száma 31.000 volt, az elküldött összeg pedig 27 millió korona. Ebből Magyarországra 18.926 utalvány érkezett, 441.505 dollár vagyis 2.207,527 korona összeggel. Ausztriába 535.888 dollár, Olaszországra 1,380,000 dollár, Angliába pedig 4 millió dollárnál több érkezett.

A
MINDSZENTI LAP
TELEFONSZÁMA
(INTERURBÁN)
9

Isten aranya.

Irta: **J. L. Perez.**

Ez a történet Turbinban esett meg. Élt ott valamikor egy teherhordó, Tojvjenak hívták s nagyon szegény ember volt. Egy csütörtöki napon künn állt a vásártéren. Ott lézengett — hosszú kaftánjának szárnyai fel voltak túrve egykötélre, mely öv gyanánt szolgált a dereka körül — s valami kereset után szimatolt. Nem volt még semmije szombatra. De a boltok, mintha őt akarnák bosszantani, tátongtak az ürességtől. Sehol egy vevő, sehol egy hazavinni való csomag! Imádkozva emelte ég felé a szemét: Hogy ne rontsa el valami a szombatját, hogy felesége és gyermekei ne szenvedjenek éhséget a szent ünnepen!

Ekkor csak érzi, hogy valaki meghuzza hátul a köntösét. Hátra fordul s látta, hogy egy vadászruhás, tollaskalapú, zöldhajtókás idegen férfi áll előtte. S a férfi így szólt:

— Hallod-e te Tojvje! Hét kövér esztendő szánt neked az Isten, hét szerencsében és gazdagságban bővelkedő évet. De magadnak kell elhatároznod, mikorra kívánod. Ha akarod, még ma utolér a szerencse s mielőtt leáldozna a nap, mely most a fejed tetejére süt, annyi pénzed lesz, hogy megveheted egész Turbint és környékét. De akkor hét év elmúltával épp oly szegény ember leszel belőled, mint voltál mindmostanáig. De kívánhatod életednek végére is a hét jó és áldott esztendőt s akkor a leggazdagabb emberek egyikeként hunyod le szemed.

Az idegen, ki e szavakat mondotta, mint később kitűnt, nem kisebb valaki volt, mint Illés próféta. Ám Tojvje egyszerű varázslónak tartotta s visszautasító választ adott neki:

— Hagyj békemet, jó ember! Szegény éhenkórász vagyok s nincs miből megfizetnem tanácsaidért és fáradozásaidért.

De az idegen nem ijedt el, sőt megismételte szavait egyszer, kétszer, még harmadszor is, míg a dolog végre Tojvjenak is a fejébe ment.

— Tudod, jó ember, — mondotta végre — ha csakugyan komolyan

HORVÁTH ANTAL

:: GRAFIKAI ::

MŰINTÉZETE

MINDSZENT

A vármegye legmodernebb és teljesen újonnan berendezett könyvnyomtató műintézete és papírnemű-nagykereskedése. Egyetlen grafikai műhely, ahol a legegyszerűbb nyomtatvány is kiváló izléssel lesz gyártva. Két gyorsajtó, 14 munkagép. Saját erőtelep és vulkanizáló Gyönyörű betűújdonságok és ékítőművek műnyomásokhoz Interurbán távbeszélő: 9 szám

veszed a dolgomat s nem mulatni akarsz csak egy szegény ördögön, tudd meg, hogy sohasem teszek én semmit, mielőtt Szerel feleségemmel meg nem beszéltem volna. Neked sem felelhetek most, míg nem beszéltem veled.

Az idegen ezt nagyon helyénvalónak mondotta. Tojvje csak menjen és kérje ki felesége tanácsát. Majd bevárja itt a feleletét.

Tojvje még egyszer körülnézett: sehol keresetnek semmi nyoma! Egyébként nincs mit vesztenie, gondolta magában; azzal leeresztette a kabátja szárnyait s kiment a városból, a vertfalú kunyhójához, mely messze kinn volt, majdnem a szántóföldeken, hogy megbeszélje a dolgot a feleségével.

Mikor ez meglátta, hogy hazafelé tart az uton — nyár volt s az ajtó tárva-nyílván állt — nagy örömmel szalad eléje mert azt hitte, hogy már hozza neki a szombatira való pénzt.

— Nem, Szerel — mondotta — a jó Isten még nem küldött nekem semmit. De egy idegen ember jött hozzám...

S most elmondotta az egész históriát a reá váró hét kövér esztendőről. Csak választania kell, hogy most mindjárt akarja-e, vagy a halála előtt. Azért tanácsot kért jött hozzá, hogy melyiket válassza.

— Eredj, édesem és mondd meg az idegen embernek, hogy most mindjárt kell neked az a hét jó esztendő.

Tojvje elamult.

— Miért, édesem? Mikor az után a hét esztendő után megint szegények leszünk. Már pedig tudod, hogy az elszegényedett embernek rosszabb, mint annak, aki megszokta a szegénységet.

— Óh, ki gondol oly nagy előre, édesem. Egyelőre fogadd el azt, amit adnak és mondd: Dicsértessék az Úr minden nap, annál is inkább, mert kell iskolapénz a gyerekeknek. Látod, ma haza is küldték már őket. Ott játszanak a porban.

Tojvje ezzel meg volt győződve. Sietve ment vissza a rövid felelettel az idegenhez, hogy a hét kövér esztendőre szüksége van, még pedig mindjárt.

— Gondold meg még egyszer, — mondotta az idegen. — Most még erős, egészséges ember vagy s kereshetsz, ma kissé többet, holnap kissé kevesebbet. De mi lesz aztán? Ha idősebb korodban egyszerre szegénységre jutsz s nincs többé erőd, hogy dolgozhassál!

De Tojvje nem engedett.

— A feleségem úgy tanácsolta, — felelte. — Először is azt mondta: Dicsértessék az Úr minden nap, másodszer pedig hazaküldték az iskolából a gyermekeket...

No, ha úgy van, — mondotta az idegen — akkor menj haza s még be sem lépsz a kunyhóba, már gazdag ember lesz belőled.

Szolt és eltűnt, mielőtt Tojvjenek ideje lett volna megkérdezni, hogy mi lesz a hét év után?

Tojvje megint kiment a városból. Hiszen tudjuk már, hogy egészen künn, majdnem a szabad mezőn lakott. Mikor kunyhójához érkezett, látta, hogy gyermekei játszanak a homokban s jobban odanévezve, észrevette, hogy egy kis gödörből nem homokot, hanem aranyat kaparnak elő... Valódi aranyat, sáraranyat! S azzal természetesen megkezdődött a hét esztendő...

De a hét év elég hamar eltelt. És a hetedik évnek a pontban az utolsó napján megjelent Tojvjenél az idegen jelteni, hogy estére a földből is, a házból is eltűnik minden arany, eltűnik még az is, melyet talántán sikerült a jóembereiknél elrejtetniük...

Tojvjet azon módon találta, mint hét évvel ezelőtt a vásártéren, a kaftánjának szárnyai megint a kötél mellé a derekára voltak tűzve és Tojvje megint a kereset után szimatolt.

— Tojvje, hallod-e, a hét esztendő elmúlt — így szólította meg.

— A feleségemnek mondd meg — felelte Tojvje — mert az egész gazdaság a teljes hét esztendőn át az ő kezére volt bízva.

S együtt kimentek a város végére, ugyanahoz a sárkunyhóhoz, messze ki, már csaknem a szabad mezőre és az ajtó előtt találták Szerelt, ép oly szegényes ruhában, mint hét évvel ezelőtt.

Az idegen aztán neki is átadta a hirt. Az asszony azt felelte, hogy a hét jó esztendő még nem kezdődött meg számára s a férje számára, mert az aranyat nem tekintették maguknak. Az ember csak azt a pénzt mondhatja magáénak, amit saját kezével keres. De az olyan gazdagság mely verejtékezés nélkül, nem is keresve esik az emberre, csak rábizott vagyon, melyet a jó Isten csak azért adott át neki, hogy adjon belőle a szegényeknek... Éppen azért nem vett el magának abból az aranyból mást, mint az iskolapénzt. Az Isten tanításáért már mégis vehetett el az Isten aranyából. De azonkívül nem fordított belőle magára és házára semmit, éppen semmit. Ha pedig a jó Isten most jobb sáfárt talált az aranyához, — hát akkor csak vegye el és adja át másnak.

Szóltanul hallgatta Illés próféta az asszony beszédét. Aztán eltűnt, hogy közölje az égiek tanácsával. Az pedig úgy vélte, hogy nincs jobb sáfár, mint Tojvje meg a felesége. Nem is mult el az a hét esztendő, míg azok ketten éltek.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL. Horváth Antal grafikai műintézete, Mindszent. Telefonszám: 9.

Benzinmotor két lóerős, kisipari célra igen alkalmas, teljesen kifogástalan állapotban van, szavatosság mellett **500 koronért eladó.** Cím lapunk kiadójánál megtudható

A Mindszenti Takarékpénztár

R.-T.

1914. évi január hó 1-től kezdődőleg részjegyenként **heti 20 fillér befizetéssel új heti betét-csoportot alakít.** Az érdeklődők s jegyezni kívánók, a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében nyerhetnek felvilágosítást. — Mindszent, 1914. évi január hó 11-én.

Igazgatóság.

A tiszántuli járás főszolgabírájától.

ad 3198-1/1913. sz.

Pályázati hirdetmény.

Mindszent községben lemondás folytán üresedésbe jött évi 1000 korona fizetéssel járó

községi végrehajtói állásra

pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy erre az állásra való alkalmatosságukat és megbízhatóságukat igazoló okiratokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1914. évi január hó 20-ig hozzám nyújtsák be.

A választás megejtése iránt a kérvények beérkezése után fogok intézkedni.

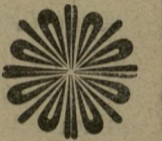
Mindszent, 1913. dec. 27.

Dr. Dósa,
h. főszolgabíró.

Vizit-

fénykép 3 darab 3 korona
Horváthné fényképészeti
műtermében Mindszentben

Kincses Kalendárium az 1914. esztendőre

**Kapható:
Horváth Antal
könyvkereskedésében.**

Ára: 2 korona.

Eladó vendéglő és ház

Mindszenten, a főutcán levő nagyvendéglőmet összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örökön eladom, esetleg hasznbérbe kiadom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kert-helyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik új); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem, istálló, göré, 2 nagypince, stb. stb.

**Saját acetyln világitás!
Vízvezeték a házban!**

Komoly vevőknek, vagy bérbe venni szándékozókknak szívesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos:

Zánthó Kálmán vendéglős, Mindszent.

Az újtelepen levő teljesen újonnan épült házamat is eladom, vagy hasznbérbe kiadom!

Lucza József vegyiruhatisztító és kelmeifestőgyára, Szeged

Alapított: 1902-ben. **Főüzlet: Laudon-utca 9.** Telefonszám: 994. Fiókküzetek: Gizella-tér 3. (Telefon 1055.) és Szent-György-utca 10. (Telefon 1281.) Vidéki fiókok: **Zenta, Fő-tér; Hódmezővásárhely,** Szeged-u. 8. szám.

Vegyirtisztító- és kelmeifestő-gyáram a mai kor igényeinek teljesen megfelelően van berendezve és miután a modern technika legújabb gépei rendelkezésemre állanak, azon helyzetben vagyok, hogy **a legkényesebb izlést igénylő és szakmámba vágó munkát mindenkinek teljes megelégedésére módomban áll azonnal teljesíteni, illetőleg szállítani**

M. kir. szabadalmazott tisztítószereimmel **felülmulhatatlan kivitelben vegyileg tisztítok:** uri-, női- és gyermekruhákat, tisztí egyenruhákat, himzést, butorszövetet, szőnyeget, csipke- és szövettüggönyöket stb., stb. **Külön kalaptisztító-osztály,** hol kizárólag férfi- és női-kalapok tisztításával és festésével foglalkoznak. — **Minta-festészet és plisszirozás** varrodáknak és kereskedőknek. A tisztításra átadott férfiruhák gondosan kijavítottak szabó-osztályomban. — **Gyászeseiben** szövet- és selyemruhák, valamint férfi-öltönyök **szoron kívül** festetnek egész feketére. — **Különlegesség:** struccollak vegyileg tisztítása, festése és gondóritése.

Vidéki rendelések főüzletemben a legnagyobb figyelemmel intéztek el. Részletes felvilágosítással készséggel szolgálók.

Szíves megrendeléseket kér

Lucza József, vegyirtisztító és kelmeifestő.

Jó munkáért elismerőlevelek az ország minden részéből!